

การวิจัยเรื่อง : เหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้วิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ พวงงามชื่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะ พลະปัญญา

สังกัด : คณะผลิตกรรมการเกษตร

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้เพื่อนำไปวิเคราะห์หาแนวทางมุ่งใจในการประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในระดับปริญญาตรี 11 คณะ 2 วิทยาลัย และ 2 เขตพื้นที่การศึกษา โดยผลการศึกษาลักษณะสามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ ประโยชน์เชิงพัฒนา และประโยชน์เชิงนโยบายได้หลายประการ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาลักษณะที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคตสามารถสรุปได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การนำไปใช้ประโยชน์

1. หลักสูตรในแต่ละคณะวิชานำข้อมูลไปวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินงานทำของบัณฑิต รวมทั้งหลักสูตรสามารถนิยามและกำหนดตัวชี้วัดความสามารถการดำเนินงานของบัณฑิตได้ด้วยตนเอง เช่น การรับงานอิสระ การศึกษาต่อ การเป็นผู้ประกอบการ อัตราการสอบผ่านใบประกอบวิชาชีพ อัตราเงินเดือนเฉลี่ยแต่ละรุ่น ระยะเวลาในการดำเนินงานทำ เป็นต้น
2. หลักสูตรสามารถนำผลการศึกษานี้ไปเปรียบเทียบกับอัตราส่วนการดำเนินงานทำของหลักสูตรตนเอง ต่ออัตราการดำเนินงานทำในภาพรวมของมหาวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรว่าเป็นผลิตบัณฑิตที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพใดมากที่สุด และใน 5 อาชีพได้แก่ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน ผู้ประกอบการ และพนักงานองค์กรระหว่างประเทศ ว่าต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอย่างไร
3. กรณีหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแล้ว ซึ่งส่งผลต่อการวิเคราะห์การดำเนินงานทำที่อาจไม่เห็นความเปลี่ยนแปลง ข้อมูลจากการศึกษานี้ยังสามารถนำไปวิเคราะห์ competency ของบัณฑิตในแต่ละหลักสูตรได้เช่นเดียวกัน อีกทั้งทุกหลักสูตรยังสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปทบทวนเพื่อประกอบการพิจารณากำหนด competency หลักของบัณฑิตในแต่ละหลักสูตรได้ ซึ่งนำไปสู่การกำหนด work ability อื่นๆ ได้อีกด้วย

การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพัฒนา

1. หลักสูตรสามารถนำผลการศึกษามาไปทบทวนและพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตร หรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ตามรูปแบบ OBE ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนแรงงานมีอาชีพที่ตรงสายให้แก่ตลาดแรงงานของประเทศ

2. สำหรับผลการศึกษาด้านทักษะทางคอมพิวเตอร์ ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะทางภาษาอังกฤษที่บัณฑิตมอกว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นมากที่สุดในกาประกอบอาชีพ ดังนั้น ทุกหลักสูตรจึงสามารถออกแบบกิจกรรมและโครงการสนับสนุนวิชาการที่ส่งเสริมทักษะทั้ง 3 ด้าน ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นทีม และทักษะภาษาอังกฤษ ที่สอดคล้องกับแต่ละหลักสูตร.

3. ทศนคติต่อการประกอบอาชีพ แรงบันดาลใจจากอาจารย์ผู้สอน และแรงจูงใจจากเพื่อนเป็นปัจจัยหลักในการตัดสินใจประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ดังนั้นทุกหลักสูตรสามารถนำผลการศึกษานี้เข้าไปเป็นประเด็นหลักในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้สอนที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจ และทัศนคติที่ดีต่อประกอบอาชีพทั้ง 5 อาชีพตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ตลอดจนการพิจารณากิจกรรมที่ส่งเสริมการตัดสินใจประกอบอาชีพร่วมกันระหว่างนักศึกษาและบัณฑิต

การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ทั้งในระดับบัณฑิต นักศึกษา หลักสูตร คณะวิชา เขตพื้นที่ การศึกษา รวมทั้งประโยชน์ในระดับมหาวิทยาลัยในเชิงนโยบาย กล่าวคือหน่วยงานในทุกระดับภายใต้มหาวิทยาลัยแม่โจ้สามารถนำข้อมูลผลการศึกษารั้้นนี้ไปทบทวน วิเคราะห์ และพิจารณำไปกำหนดเป็นนโยบายด้านการพัฒนาการศึกษา นโยบายด้านการพัฒนาบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนวิชาการ นโยบายด้านการพัฒนาหลักสูตร หรือแม้แต่นโยบายด้านการพัฒนาและส่งเสริมบัณฑิตให้อัตลักษณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีทักษะเชิงวิชาการและวิชาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มบุคลากรเฉพาะทางที่มีศักยภาพและความสามารถให้แก่ประเทศชาติ

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าผลการศึกษารั้้นนี้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายมิติก็ตาม แต่ยังไม่พบประเด็นที่ส่งเสริมและสนับสนุน “ศิษย์เก่า” มหาวิทยาลัยแม่โจ้แต่อย่างใด ทั้งนี้คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาต่อขอเพื่อหาแนวทางเชิงกลยุทธ์ในการยกระดับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและความผูกพันของศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยแม่โจ้ เนื่องจากศิษย์เก่าถือเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการจัดการเรียนการสอนรวมไปถึงการสร้างชื่อเสียงและแสดงให้เห็นทุกภาคส่วนได้เห็นว่าบัณฑิตและศิษย์เก่าแม่โจ้ทุกคนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และศักยภาพที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนได้ต่อไปในอนาคต